

SLOVENSKI NAROD.

vsak dan dvečr invecni nedelje in pravnike ter vojna po peti prejemar na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K, kder hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za ostanila se plačuje od peterostopna petit-vrate po 14 h, če se ostanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rekapital se ne vračajo. — Uredništvo in upravnitvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravnitvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnitva telefon št. 85.

Brezpravnost slovenskega jezika.

Iz Ptujja, 25. julija.

Dne 23. maja 1907 vložijo tožitelji I. K., I. M. in S. Z., zastopani po slovenskem odvetniku, tožbo proti zakonskima D., zastopanima po nemškem odvetniku, radi motenja posesti, ker sta toženca po navedbi tožbe v slov. jeziku vložene, prekopala jarek na gmajni k. o. Dragonja ves na Dravskem polju in izpremenila dosedanj odtok vode ter napravila vodi novo strugo. Toženca ugovarjata nepristojnost sodišča, trdeča, da stvar spada pred politično oblast.

Temu ugovoru se od prve instance v popolni meri ugodi iz razlogov, ki so tukaj merodajni.

Tožitelji vložijo rekurz, vsled česar rekurno sodišče v Mariboru sklepom z dne 3. julija 1907 mnenje prvega sodnika kot pravopomotno razveljavi ter prvemu sodniku zakaže, v stvari sami meritorno razpravljati ne oziraje se na ugovor nepristojnosti sodišča.

Ko je rekurz še visel, vložijo tožitelji ovadbo proti tožencem radi vodopravnega prestopka, opiraje se samo na to, da sta toženca s svojim dejanjem brez vednosti političnih oblasti naravn odtok vode spremenila, kar se ima iz javnih ozirov kaznovati.

Politična oblast je razpisala hitro lokalni ogled, ne da bi svoje postopanje sklenila.

Ta lokalni ogled je dognal, da sta toženca v resnici svojevoljno izpremenila dosedanjo strugo vode.

Po ugodni rešitvi toženčevega rekursa se vrši dne 23. julija 1907 pri e. kr. okrajni sodnji v Ptujju nova razprava v tej zadevi, katera se je sedaj poverila drugemu sodniku.

Ta sodnik, seveda nemške narodnosti, se ne ozira na koncizno razsodbo rekurnega sodišča ter vkljub protestu tožiteljevega zastopnika ustavi daljno postopanje, češ, da se tukaj nahaja afirmativni kompetenčni konflikt med sodnijo in politično oblastjo, kojega ima po zakonu rešiti državno sodišče na Dunaju.

Akti so se v resnici predložili takoj po razpravi dne 23. julija 1907 višjim oblastim, katere imajo predložiti akte državnemu sodišču v razsojo.

Toda sedaj se pričinja zanimivost:

Tožiteljev zastopnik čaka mesec in celo leto, ne da bi se dostavila kakšnakoli rešitev.

To mu vzbudi sum, da so se menda akti kjerkolisbodi izgubili, seveda samo slučajno radi tega, ker — so v slovenskem jeziku sestavljeni.

Ko preteče celo leto od tega posestnega spora, ki se ima po novem civilnem pravilniku z največjo nujnostjo razpravljati in če mogoče pri enem naroku končati, vložijo tožiteljev zastopnik neposrednem pri državnem sodišču na Dunaju sub N 301/RG. vlogu, v kateri prav ponižno in vljudno vpraša, kdaj neki misli ta najvišji tribunal v Avstriji domnevani afirmativni kompetenčni konflikt rešiti.

Toda glejte — čudo! Dne 21. julija 1908 dobi tožiteljev zastopnik odlok od državnega sodišča na Dunaju, da še dotični akti niso bili predloženi in da še torej državno sodišče ni imelo prilike v smislu § 12. zak. z dne 14. aprila 1869 drž. zak. št. 44 navedeni kompetenčni konflikt razpravljati.

Ta faktum kaže, na kako škandalozni in nečuvni način se pri nekaterih srednjih instancah s slovenskimi vlogami, s slovenskimi strankami in odvetniki postopa.

Kakor da bi bila slovenska stranka brezpravna, se pusti celi akt, ki bi ga znal vsak pravni praktikant v 24 urah rešiti, celo leto ležati, ne glede na to, ali trpi stranka škodo ali ne.

Državno sodišče je tudi dotičnemu odvetniku naznanilo, da je odstopilo vlogo e. kr. justičnemu ministrstvu na Dunaju v potrebno uradovanje, menda zato, ker je v dotični vlogi izrečno navedeno, da se ta stvar menda zavoljo tega tako zavlačuje, ker je celi akt v slovenskem jeziku spisani.

Radovedni smo, kaj bode e. kr. justično ministrstvo na Dunaju v tej zadevi ukrenilo.

Naša javnost, posebno tudi naši državni poslanci se pa že sedaj na ta škandalozni slučaj opozorijo. Na vsak način bo treba proti višjim in najvišjim činiteljem druge strune napeti, če se hočemo ogniti takemu teptanju in zaničevanju slovenskega jezika.

Na enak način se je tudi že v drugih slučajih brutaliziral od e. kr. sodnij na Spodnjem Štajerskem slovenski jezik; s tem helotskim postopanjem namerava se izpodrinuti slovenski jezik iz e. kr. uradov na Spodnjem Štajerskem; kajti vsak človek bo uvidel, da se s tem sili kmeta v

nemške pisarne, če slovenski odvetnik po več kakor enoletnem prizadevanju ne more s slovensko tožbo radi motenja posesti najti pravice.

Pritožbe zavoljo takih zavlačevanj ostanejo navadno brez uspeha, ker justično ministrstvo nima baje nobene moči, radi tega proti neodvisnim (!) sodnikom nastopati. Saj smo doživeli slučaj, da je sedanji justični minister, ko se ga je v zadevi zakonca Blaža in Veronike Čuš pred nekaterimi leti interpeliralo, odgovoril šele po smrti dotičnega interpellanta v državnem zboru. Ta odgovor pa se je cedil samih neresnic in zavijanj, tako, da se je pred 2 1/2 letom zastopniku Blaža in Veronike Čuš potrebno zdelo v posebni vlogi justično ministrstvo opozoriti na vse neresnice in neistinitosti, ki se nahajajo v njegovem dotičnem odgovoru.

Toda dotični slovenski odvetnik še dosedaj ni dobil nobene rešitve svoje dotične vloge; zakonca Blaž in Veronika Čuš pa še tudi dosedaj zamakata, da bi se njihova zadeva v smislu zakona nadaljevala in končala.

Iz tega se vidi, kako helotski se ravna s slovenskim jezikom in s slovenskimi strankami. Če justično ministrstvo tudi v slučaju, ki mu ga je doposlalo e. kr. državno sodišče na Dunaju, ne bode ničesar ukrenilo in zadevo zopet ad acta vložilo, je s tem dokazano, da se justični minister tudi noče klanjati najvišjemu tribunalu, ki ga imamo v Avstriji. Dolžnost naših poslancev je, takega ministra na zatožno klop spraviti, ne pa vladi, ki tako postopa, tlačaniti. S tem bi si naši poslanci največ zaslug pridobili.

Proračun za l. 1909.

Dunaj, 26. julija. Pogajanja finančnega ministrstva z ostalimi ministrstvi glede določitve proračuna za leto 1909. še niso končana. Pogajanja so zelo otežkočena radi odpora finančne uprave pri sestavi proračuna za železniški resort. Investicije, ki jih namerava prihodnje leto izvesti železniško ministrstvo, organom finančne uprave niso po gođu, zato store vse, da bi kolikor mogoče postavk črtali. V poslanskih krogih je vzbudil ta odpor veliko nevoljo, zlasti ker so mnenja, da takšna pretirana štedljivost v danem momentu, ko je finančni minister napovedal zvišanje tarifov na državnih železnicah, absolutno ni umestna.

Vpliv dogodkov v Turčijo na Bosno.

Dunaj, 26. julija. Sekejski načelnik v finančnem ministrstvu vitez Horowitz se je o dogodkih na Turškem in o njih vplivu na Bosno in Hercegovino izrazil, da ni pričakovati, da bi dogodki v Turčiji vzbudili v okupiranih pokrajinah kak silnejši odmev, naravno pa je, da bodo mohamedanci v Bosni in Hercegovini postali bolj samozavestni vzpriejo dejstva, da so njihovi sovražniki v Turčiji dobili ustavo. Mladoturško gibanje za sedaj za avstro-ogrsko monarhijo ni nevarno in uvedba ustave na Turškem, kolikor se da presoditi, v tem momentu ne bo imela prav nobenega vpliva na odnošaje v Bosni in Hercegovini. Ni dvoma, da bo tudi v okupiranih pokrajinah nastala želja po ustavi in po deželnem zboru, vendar pa bosanska deželna uprava za sedaj še ne namerava uvesti ustave, zlasti z ozirom na to, ker še ljudstva ne smatra zrelim za ustavno življenje. S tem seveda še ni rečeno, da bi se tudi v Bosni v danem momentu ne dala ustava. Nasprotno, bosanska deželna uprava že dlje časa proučuje to vprašanje in se je že odločila, da v najkrajšem času primerno razširi deželno avtonomijo. Predvsem se imajo osnovati okrajni zastopi. In šele, če bo ta institucija uspeša, se bo vlada jela resno baviti z vprašanjem o uvedbi ustave.

Dunaj, 26. julija. V krogih nemških delegatov se je sprožila misel, da bi se pred zasedanjem delegacij sestali avstrijski delegati na skupno posvetovanje, na katerem bi se razpravljalo o odnošajih v Bosni in Hercegovini in o položaju, ki je nastal v okupiranih pokrajinah vsled uvedbe konstitucije na Turškem.

Dogodki na Turškem.

Velika komedija?

Sofija, 26. julija. (Izvirno poročilo). V diplomatskih krogih je glede najnovejših političnih dogodkov na Turškem razširjeno tole mnenje: Uvedba ustave na Turškem je velika komedija, ki jo je uprizorila turška vlada naravnost po iniciativi Avstro-Ogrske in Nemčije. Reformna akcija Rusije in Angleške glede Macedonije, dogovorjena med ruskim carjem in angleškim kraljem v Revalu, je vzbudila silno nevoljo tako na Dunaju, kakor v Berlinu. Dunajski, kakor berlinski vladni kro-

gi so si namreč v svesti, da bi reformna akcija v Macedoniji, kakor sta jo zaslovali Angleška in Rusija, spravila ob ves vpliv tako Avstrijo kakor Nemčijo v Macedoniji ter dala Turčijo popolnoma v oblast Rusiji in Angliji. Ker pa se niti Avstrija niti Nemčija ni upala odkrito upreti angleško-ruskemu reformnemu načrtu, sta se zatekli k zahrbtnim intrigam. Visoka Porta, kateri so angleško-ruski reformni načrti takisto skrajno neljubi, je seveda z največjim veseljem sprejela prijateljsko roko, ki sta jo ji ponudili Avstrija in Nemčija. In tako je prišlo med temi faktorji do dogovora, naj se v svrhu, da se preprečijo rusko-angleške reforme, umetno ustvari »mladoturško gibanje« v Macedoniji in kot posledica tega dá ustava. Ta komedija, ki je imela zgolj namen, da bo volk sit in koza cela, se je sijajno posrečila. Vsa Evropa in ves svet verjame sedaj na resnost dogodkov v Macedoniji, verjame v nevarnost »mladoturškega« gibanja, a javnost ne čuti pri tem, da je bila po Turčiji in njenih tajnih podpornikih strahovito potegnena. In vendar je povsem očitno, da je bilo takozvano »mladoturško gibanje« naročeno, umetno uprizorjeno! Kako bi bilo sicer mogoče, da bi uporniki brez vsake kaplje krvi zavzeli tako mesto, kakor je Bitolj, kjer je na tisoče vojaštva, kako bi se sicer moglo razumeti, da se da poveljnik cele armade — Osman paša — ujeti od upornikov, ne da bi v svojo obrambo ganil s prstom, ne da bi se prelila kapljica krvi! V Macedoniji in na Turškem se je doigrala velika komedija, a javnost smatra sedaj to komedijo za resno.

Turški parlament.

Dunaj, 26. julija. Turški parlament tvorita senat in poslanska zbornica. Senat šteje približno 160 članov. Senatorje, ki morajo biti 40 let stari, imenuje sultan. Vsak senator dobiva 2000 kron mesečne plače. Aktivno volilno pravico ima vsak turški podanik ne oziraje se na verovizpovedanje, ki je izpolnil 21. leto in ki plačuje davek in naj bo ta še tako neznan. Na 50.000 tisoč prebivalcev pride po 1 poslanec. Poslanska zbornica bo potencialnem štela okrog 500 članov. Ker določa ustava, da imajo vsi državljani enake pravice, bodo v parlamentu zastopane vse narodnosti. Volitev je tajna. Poslanci se volijo na štiri leta. Pasivno volilno pravico ima vsak turški državljan, ki je izpolnil 30. leto in je vešč turškega jezika v besedi in pisavi. Uradniki in vojniki ne morejo biti

LISTEK.

Ada.

(Spisal F. Mrak)

Bil je vlažen jesenski dan in močna burja je brila po tržaških ulicah, ko je iz rojanskega okraja prikorakal mlad, elegantno oblečen mož na trg pred kolodvorom. Pri parku se je ustavil in je pogledal na uro na kolodvorskem poslopju.

»Šele devet,« je zavzdihnil slabovoljno in je potem nadaljeval svojo pot ter vstopil v prvo kavarno. Videlo se mu je, da je nestrpen. Pozajtrkoval je v naglici in neprenehoma gledal na uro, ne meneč se za časopise, ki so mu jih nanegli natakarji.

Nekaj minut pred deseto uro je poravnal svoj račun in z nervozno naglico odšel v bližnjo ulico, kjer se je ustavil pred lepo trinadstropno hišo z visoko, prostorno vežo. Ti hiši se je od daleč videlo, da prebiva v njej bogat tržaški trgovec.

»Čudno, da imajo vsi ti obogateli tržaški trgovci enak okus,« je mrmral mladi mož motreč hišo z naglim pogledom. »Vse te trgovske palače so si tako podobne, kakor trgov-

ske kočije; vse je narejeno in uredjeno po istem kopitu.

Ker je na bližnjem kolodvoru ravno odbilo deset, je mladi mož hitro opustil začetno razmišljanje. Nataknil je rokavice in vstopil v vežo.

Na prvem ovinku visokih stopnic je bilo stanovanje hišnikovo. Mladi mož je vrata napol odprl in vprašal, če bi mogel govoriti z gospodom Mesesnelom.

»Izvolite se oglasiti v prvem nadstropju,« je rekel hišnik, »a če pridete v kupčijskih zadevah, ne bode sprejeti, ker rešuje gospod Mesesnel samo v svojem skladišču kupčijske zadeve.«

Mladega moža je to pojasnilo nekam neprijetno zadelo. Obstal je pred hišnikom nekaj trenutkov, kakor bi ne vedel, kako se naj odloči, potem pa se je na kratko zahvalil za dobljeno pojasnilo in šel po stopnicah v prvo nadstropje.

Prostorna predsoba je bila natlačena vsakovrstnih predmetov. Stale so tu visoke rezljane omare, nad katerimi so visele različne slike, povrh pa so bile razpostavljene etažere s suhimi cvetlicami.

»Bogato, a niti enotno, niti okusno,« je najprej rekel mladi mož sam pri sebi in se šele potem zmenil za hišnika, ki mu je bila odprla vrata.

»Prosim, koga naj naznamim!«

je vprašala mlada hišna prav prijazno, kakor znajo govoriti hišne, kadar je obiskovalec mlad in zal.

»Gospod Mesesnel me ne pozna,« je menil tujec, »in bi mu moje ime nič ne povedalo. A recite mu, da me je poslal njegov dobri znanec gospod Rakovec in da želim z njim govoriti v nujni zadevi tega njegovega znanca.«

Hišna je malo premišljala, kakor bi se bila spomnila, da njen gospodar na svojem domu ne sprejema kupčijskih obiskov, a ker ji je mladi mož zelo ugajal, mu je molče odprla vrata v sprejemno sobo.

»Prosim, izvolite,« je dejala in potem hitela obvestiti gospoda Mesesnela o došlem obisku.

Sprejemna soba je bila izredno velika. Prava dvorana je to bila, in kakor predsoba, natlačena vsakovrstnega pohištva, iz vseh dob in vseh mogočih slogov. Vse je pričalo, da je lastnik te robe iz malih in skromnih začetkov prišel do bogastva in da svojega denarja ne zna uporabiti.

Gospod Mesesnel je bil svojo kariero začel prav ponižno. Peš, noseč pod pazduho vse svoje imetje zavito v rdeč robec, je bil pred davnimi leti prikorakal z Notranjskega v Trst. Prišel je bil iskat sreče kakor tisoč in tisoč njegovih rojakov prej in kasneje. Služil je najprej za kočijaža, potem je prišel v službo k velikemu

žitnemu trgovcu, kjer je v začetku skladišče pometal in vreče otepal, naposled pa je postal desna roka starega trgovca. Mnogo let je trgovino sam vodil srečno in uspešno. Stari gospodar mu je bil tako hvaležen, da mu je po svoji smrti volil trgovino. Mesesnel je bil zdaj na konju in si je s svojo delavnostjo in štedljivostjo ter z vsakovrstnimi srečnimi špekulacijami pridobil veliko premoženje. Tedaj si je kupil hišo in jo napolnil z različnim pohištvo, kakor je to pač videl pri drugih trgovcih, ter se naposled oženil z mladim dekletom, ki ni imelo druge dote, kakor svojo nenavadno lepoto. A žena mu je umrla v otročji postelji, kar je bilo za Mesesnela prava sreča, ker tako ni nikdar izvedel, da je njegova soproga imela precej temno preteklost in da se tudi v zakonu ni odrekla svojim lahkoživskim navadam.

Mladi mož, ki je stal to jutro v salonu gospoda Mesesnela, je vedel le jako malo iz življenja Mesesnelovega in se tudi ni čisto nič zanimal za zgodbe obogatelega trgovca. Ogle doval si je samo pohištvo in razmišljaj, kaj bi bilo treba pometati iz salona in kaj dokupiti, da bi bil elegantno in okusno opremljen.

Rahel šum od zadnjega okna ga je prebudil iz teh misli. Ozrl se je in zazdelo se mu je, da vidi za dolgo svilen preprogo svetlo žensko krilo.

Mladi mož je storil nekaj korakov naprej, in ko je natančno videl, da stoji pri oknu mlado dekle veselih oči in rdečih, na smeh ubranih ust, se je spoštljivo priklonil. Gospodična pri oknu je prijazno odzdravila z glavo, pri kateri priliki je mladi mož spoznal, da ima bogate črne lase, a ker je obiskovalec ostal molčeč, je molčala tudi gospodična. Nekaj časa sta se gledala, potem se je gospodična naglo obrnila in se zopet posvetila svojemu delu: oskrbljevala je v veliki kletki nahajajoče se ptice v hrano.

Mladi mož je začel preudarjati, naj li pristopi in ogovori to lepo in simpatično dekle, ali naj ostane na svojem mestu in zopet ogleduje omare in skrinje, slike in kipe. Zdelo se mu je, da bi bilo vsaj prijetneje, če bi začel pogovor, a dasi je bil družabno zelo izvežban, mu v tem trenutku ni prišlo prav ničesar na misel, s čimur bi mogel začeti razgovor.

Ko se je na vratih pojavila hišna, je mislil mladi mož, da je zdaj konec njegovega nekoliko neprijetnega položaja. Toda hišna je samo sporočila, »da naj blagovoli gospod nekaj trenutkov počakati,« nakar je zopet odšla, a z vidno nevoljo, prav kakor da jo je pregnala iz salona pri oknu stoječa gospodična, na katero je vrgla jezen in teman pogled.

voljeni za poslance. Vsak poslanec mora stanovati v tistem okraju, kjer je izvoljen in uživa imuniteto od tistega dneva, ko je bil izvoljen. Turški parlament se sklicuje 1. novembra t. l. na štirimesečno zasedanje. Zasedanje otvori s prestolnim govorom sultan sam.

Amnestija in odprava cenzure.

Carigrad, 26. julija. Sultan je izdal irade, s katerim se pomilostijo politični zločinci in odpravljajo cenzura in tajna policija. Ta irade je bil danes razglašen. Javnost in časopisje ga je pozdravilo z velikim zadovoljenjem.

Sultan se namerava odpovedati prestolu?

Berolin, 26. julija. Iz Carigrada javljajo, da je sultan Abdul Hamid v ministrskem svetu izrazil namen se odpovedati prestolu na korist svojemu četrtemu sinu Burhan Eddinu. Ministri so mu odsvetovali to storiti, ker bi to povzročilo ljuto borbo med pretendenti na prestol.

Turško časopisje in ustava.

Carigrad, 26. julija. Turško časopisje z navdušenjem pozdravlja uvedbo ustave in se zahvaljuje sultanu za njeno podelitev. Zastopniki turških in drugih listov so sestavili zahvalno listino ter jo izročili velikemu vezirju, da jo predloži sultanu. Največje zadovoljstvo je vzbudila v časopisju vest, da je odpravljena cenzura.

Manifestacija ljudstva.

Carigrad, 26. julija. Mesto je v zastavah. Po ulicah valovi nepregledna množica, ki živahno razpravlja o novem toku dogodkov. Povsodi se slišijo navdušeni kliči: »Padišahim čok jaša« (Živel sultan!) Pri selamniku v petek je priredilo ljudstvo navdušeno ovacijo vojaštvu, ki je korakalo v Jildiz Kiosk. V soboto popoldne je bil v Stambul velik shod, ki se ga je udeležilo na tisoče Turkov. Po shodu so zborovali z godbo in zastavami odkorakali pred Visoko Porto, da izroče velikemu vezirju Küçük Said paši zahvalno listino na sultanu.

A tene, 26. julija. Proglasenju ustave v Seru je prisostvovalo 15 tisoč ljudi. Navzoči so bili tudi duhovniki raznih konfesij. Grški metropolit, turški mufti in bolgarski iguman so se med navdušenim ploskanjem množice poljubili. Načelniki raznih verskih občin so poslali sultanu skupno zahvalno brzojavko.

Mir v Macedoniji.

Solun, 26. julija. Po vsej Macedoniji vlada mir in red. Med prebivalstvom in vojaštvom je nastalo popolno soglasje. Tudi med posamnimi narodnostmi ni opaziti starega nasprotstva. Enter-bej, vodja mladoturškega gibanja, je posetil guvernerja Hilmi pašo. Enter-bej in Hilmi paša sta se pri sestanku poljubila.

Amnestija mladotrkov.

Carigrad, 26. julija. Sultan je pomilostil na Francoskem živeče mladoturke Ahmed Riza beja, Ali Hidajet beja, sina Midhat paše, in prince Sabahedina, svojega nečaka, ter jih pozval, naj se vrnejo v domovino, da bodo sodelovali na njenem preporodu.

Dansko - švedska alianca.

London, 26. julija. »Daily News« priobčujeta senzacionalno vest, da sta Danska in Švedska sklenili ofenzivno in defenzivno zvezo, kateri pristopi tudi Norveška. Zveza se je sklenila pod patronatno Anglije in Francije. V nemških vladnih krogih vzbujajo vest veliko presenečenje in vznemirjenje.

Dopisi.

Iz Poljan nad Škofjo Loko. Že dolgo ni bilo čitati ne v tem ne v onem časopisu novice iz Poljanske doline. Ziveli smo prav mirno že nekaj let, tako da ljudje po svetu morbiti že mislijo, da so Poljanci izmrlji. Da se temu pride v okoliščini, je neko revše čutilo potrebo v zadnjem »Domoljubu« strmečemu svetu naznaniti, da Poljanci še vedno žive in da berejo — čujte in strmite — celo »Slovenski Narod«. Zaganja se v gostilničarje, ki točijo pivo. Ta veleum, ki mora biti pravi podrepnik rimskih priganjčev, tarna in toči solzice, ker imajo imenovani gostilničarji »Slovenski Narod«, ne pa »Slovenec«. Tudi mu ni po volji, da trgovalci rabijo »Slovenski Narod« za zavitke. Zakaj bi ga ne? Saj ga plačajo, in dober papir je, »Slovenec« je pa še za porabo v takozvanem »Tukaj« za nič. Končno poziva ljudstvo, da naj povsod zahteva le »Slovenec«. Bolj pametno bi bilo, da bi pozval svojega pobratima Čoča, da naj pride saj enkrat v Poljansko dolino pogledat ljudske potrebe in naj dela za ljudstvo, katero ga je izvolila za svojega zastopnika v deželni in državni zboru. Seveda bi bil ta klic najbrže brezuspešen, kajti Fren-

ce pride sem preko Blegaša samo, kadar rabi ljudi za svojo izvolitev, v Javorje, kjer deli darove predragim poslušalcem, v Poljane se pa ne prikaže, pač pa njegova milost z razprostrtimi rokami iz visočine deli svoj blagoslov v dolino. V zadnjem stavku dotičnega članka zdihuje ta bistra glavica, da bo še veliko dela, predno bo ljudstvo popolnoma bedasto postalo. Zadel je poplomo. Dela je v resnici treba, pa ne za zaslepljenost, ampak za izobrazbo ljudstva. Če to človeče misli, da se po Kumrovem dvorišču in kozolcu ljudstvo izobrazuje, se grozno moti. Ta banda ima vedno na jeziku delo za napredek ljudstva, v resnici se pa za to briga toliko kot za lanski sneg. Kmečko ljudstvo ji je samo takrat dobro, kadar ji je treba polniti nikdar polne malhe. Slavnemu dopisniku »Domoljubu«! Pometajte pred pragom sodre, ki je tvoje baže in ki pravi: »Mi smo poštenjaki.« Fej te bodi, prokleti hince! Smeti imate toliko, da komaj iz njih gledate. Ob ljudi, ki te popolnoma nič ne brigajo in te pustijo na miru bolj kot suh kravjek na cesti, se ne drgni. Skrbi rajše, da bodo gotovi eksemplarji tvojega kalibra svoje taberharje in uslužbence, ki imajo ob gotovih prilikah z vami mnogo opraviti, pošteno nagradili, ne pa jih kot pritepenec odslovili. Toliko za danes v blagohotno premišljevanje. Če se boš pa še naprej brezbral po »Domoljubu«, boš imel priliko še marsikaj britkega dobiti pod nos.

Iz Zagreba. Slovenska »Lipa« v Zagrebu napreduje počasi, kajti ravno sedaj, ko se je društvo začelo gibati, je največ slovenskih rojakov izven mesta na letoviščih in ni mogoče doseči pravega društvenega življenja. Upanje je, da se bode društvo v zimskem času bolje razvijalo in da se bodo člani pomnožili. V kratkem času kar slovensko društvo »Lipa« obstoji, so kot utemeljitelji člani pristopili: Presvetli grof Miroslav Kulmer, veleposelnik in narodni poslanec, gospod Josip Globočnik, odpremnik, in presvetli škof Pavel Gugler, vsak z darom po 50 K, za koje velikodušne darove se obenem zahvaljujemo. Vse te zneske je naložilo društvo plodonosno v prvo Hrvatsko hranilnico. Glede prisposobitve za zastavo je konstatirali, da prihajajo bolj počasi, ter imamo še le nekoliko kronic, tudi plodonosno naloženih. Društvo je uvedlo društvene blokove po 5 vinarjev ter se ti pri vsaki priliki med prijatelje Slovencev delijo, ako se priznava sinovom matere Slovenije! Razume se, da zastava ne bode tako kmalo zaplapolala, kajti treba je še mnogo žrtev in truda! Društvo si je ustanovilo tudi svoj pevski zbor, ki šteje do sedaj 18 mož kar je za naše društvo v tem času lepo število. Upati pa je, da se bode pevski zbor po zimi podvojil! Društvo je dobilo izvrstnega pevovodjo in smelo trdimo, ako bodo člani marljivo pohajali vaje, bode društvo čisto lahko že prihodnji mesec dalo malo vrtno zabavo, pred vsem za svoje člane, pozneje pa nastopilo javno! Ker ima mlado društvo zelo veliko stroškov in potrebščin, bilo bi želeli, da bi se tukajšnji in zunanji Slovenci večkrat spomnili s kakim malim doneskom — saj gotovo ga niso proč vrgli, ampak položili mlademu društvu v pomoč za njega razvitek in korist slovenskega naroda!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. julija.

— Šolstvo bi radi v roke dobili! Klerikali so v zadnji seji deželnega šolskega sveta doživeli eklatanten poraz, ki je pokazal vsi javnosti, da še dolgo niso gospodarji v tej korporaciji. To jih je razkačilo in po svoji navadi kar naznanjajo, da se bo moralo vse učiteljstvo podrediti deželni odboru. Ne dvomimo čisto nič, da imajo klerikali najboljše voljo, dobiti učiteljstvo v svoje roke, vprašanje je samo, če bodo tudi imeli dovolj moči za uresničenje svojih plemenitih namenov.

— Konfiscirana brošura. Pred tukajšnjim deželnim sodiščem je bila v soboto razprava o pritožbi dr. Hegemanna, protestantskega župnika v Ljubljani, ker je državno pravdnitvo zaplenilo njegovo brošuro »Die Gottheit Jesu«, deželno sodišče pa potrdilo zaplenbo, češ, da sleduje knjižnica tendenco, da bi ponižala nauk, da je Krist bog, in očita katoliški duhovščini, da je proklamirala božanstvo Kristovo le iz egoističnih vzrokov. Razpravo je predsedoval deželnosodni svetnik Kobler, votanta sta pa bila deželnosodna svetnika Hauffen in dr. Toplak. Državno pravdnitvo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Pajnič, dr. Hegemanna, ki je bil sam navzoč, pa dr. Ambroschitz. K obravnavi je došlo obilo občinstva, večina tukajšnjih protestantov in protestantk. Navzočih

je bilo tudi več poročevalcev dunajskih listov. Prečitala se je brošura, v kateri pisatelj trdi, da je bil Krist po sv. pismu le posredovalec med bogom in ljudmi in ne bog in da nauk o božanstvu Kristovem ni v bibliji utemeljen ter se tam smatra Krist le kot človek. Dalje trdi brošura, da so škofje in papeži božanstvo Kristovo proklamirali le iz sebičnih namenov. Državno pravdnitvo je nato poudarjal v svojem govoru, da obsega brošura prestopke po § 303. kaz. zak. in da jo je bilo torej zapleniti, ker zanikuje sv. Trojico, taji Kristovo božanstvo in trdi, da je šele cerkev iz egoističnih namenov napravila Krista za boga. V ustavni državi smo, je rekel, kjer sme vsak izražati prosto svoje misli, vendar država mora paziti, da se ne govori na način, ki nasprotuje zakonu. Ta brošura bi razburila ljudi in povzročila prepire po listih. Brošura je polemika, ton v njej je polemičen in pisatelj želi polemike o božanstvu Kristovem. Zastopnik državnega pravdnitva predlaga, da se konfiskacija potrdi. Dr. Ambroschitz je razmotril pravno stališče zadeve. Konfiskacija ni utemeljena, ker je brošura filozofska razprava. Nauk o božanstvu Kristovem se ne ponižuje, v knjižici se ne pobija krščanstvo, ampak cerkev. Protestant sme sv. pismo svobodno razmotrivati in to in nič drugega je storil pisatelj. Knjižica ni noben polemičen spis, ki bi povzročil kako konfesionalno borbo. To že sledi iz tega, ker je bilo tiskanih samo 500 iztisov, ki so bili namenjeni samo določenim osebam. Brošura ni nobeno ponižavanje kakega nauka, kake dogme, o Kristovem božanstvu, o sv. Trojici ali o zakramentu sv. Rešnjega Telelesa. Vsekemu državljanu je dano na prosto voljo, da verjame, kar je v brošuri ali pa da ne verjame. Predlaga nato, da naj se konfiskacija dvigne. Nato je imel daljši govor dr. Hegemanna, ki je dejal, da v nobeni državi Evrope — razen morda v Španiji — ni bila mogoča konfiskacija te brošure. Drugi državni pravdniki bi ne bili prišli do takih zaključkov, kot je ljubljanski. Stavki so se iztrgali iz brošure, a še o teh ni drž. pravdnik dejal, da so žaljivi za koga. Ako se konfiscira ta knjižica, potem se mora konfiscirati biblija, iz katere so vzeti citati, konfiscirati se mora vsa literatura od srednjega veka dalje, ki je resnično sovražna katoliški cerkvi in jo ponižuje. Ni konfisciranja n. pr. trditve, da je Jezus nezakonski sin Marijin, da je vera iluzija itd. Pusti se, da se ljudje pohujšujejo na nemoralnih knjigah, na nemoralnih igrah v gledališčih, a evangelijski župnik ne sme po raziskovanju sv. pisma priti do zaključkov, do katerih pride z lastno glavo trezno misleč človek. V Nemčiji so se pisatelju smejali ljudje, ko jim je pravil o konfiskaciji brošure, v kateri se je izrekla le stvarna kritika. Ako se katoliški cerkvi dovoli vse pisati, potem ima tudi protestantski župnik pravico povedati svoje mnenje in označiti svoje stališče, ne da bi mu državni pravdnik to prepovedoval. Kakor pa uprava ta konfiskacija dokazuje, je Avstrija še čisto staroška. Naš ponos je, da se smemo prosto izražati in prosto preiskavati in to se naj nam zdaj zabrani? Dolžnost duhovnika kot Kristovega naslednika je, da tolmači evangelijske, če je pa to prepovedano, potem se naj pa konfiscira vsa evangelijska teologija. Ob Trubarjevem času so res tukaj na Kranjskem sežigali protestantske knjige, ker se je država udingjala katoliški cerkvi. Dandanes je pa drugače: država je nad konfesijami. Ne bo razpadla Avstrija, če se trpi govornikova brošura. Država naj reče, da ni sodnica v cerkvenih rečeh. Resnica mora ostati resnica. Govornik upa, da pride dan, ko se bo spoznalo za pravo to, kar je on zapisal. S tem je bila obravnava končana. Sodni dvor se je nato posvetoval celo uro in razglasil potem sledečo razsodbo: Konfiskacija nekaterih delov brošure se potrdi, drugih pa dvigne. V razlogih je rečeno, da zanikanje božanstva Kristovega in zanikanje sv. Trojice ni ponižanje cerkve.

— Parada »Čukov« v Škofji Loki se je končala brez posebnih dogodiljav. Ker je »Slovenec« dan na dan bobnal, kaj vse bo videla Škofja Loka v nedeljo, smo bili res radovedni. Ostali pa smo razočarani. »Čuki« so se pač tako revno izkazali, da služijo svoje ime popolnoma. Kdor le malo pozna telovadbo, mora reči, da so »Čuki« v Škofji Loki doživeli fiasko. Hujskali so pač in izzivali na vseh koncih in krajih. Toda naši so mišljeniki so se jim pomilovalno smejali. Za vse zabavljanje »Čukov« se naši niti zmenili niso, dasi drugega niso zaslužili, kakor da bi se jih pošteno premikastilo. Večina naših meščanov se je obnašala vzorno. Nekateri so se sicer dali zbegati od Sinkovčevega groženja in so »Čukom« na čast izobesili zastavo, a jih tudi kmalu poskrili. Tistim neokratnim

mlečnozobim fantalinčkom in Marijinim devicam pač ni bilo treba napraviti tolikega pompa. Teater pa je le bil in napredni Ločani smo se izvrstno zabavali. Pri odhodu so »Čuki« napravili županu Lenčku ovacijo v zahvalo, ker jih je pred mestno hišo sprejel in pozdravil. — Danes pa je vse mirno in tiho, le par duhovnikov in »Čukov« s precejšnjim »mačkom« je videti, ki švigajo po mestu gori in doli. Zdaj smo še radovedni na poročilo »Slovenca«, ki bo gotovo po stari navadi na dolgo in široko popisal »zgodovinsko važni dan« 26. julija in tako bo potem cele te komedije — konec!

— Oni se zgražajo nad tem, kar vsiljujejo nam! Pišejo nam iz Trsta: Znano vam je, da se že preko 20 let borimo, da bi dobili v Trstu eno boro slovensko ljudsko šolo. Znano vam je, kako se tržaški Italijani na vse kriplje upirajo temu našemu opravičenemu postulat. A glejte, kako se oni zgražajo nad učenjem otrok v tujem jeziku! V Trstu je namreč mnogo mladih Italijanov, ki pošiljajo svoje otroke v nemške šole. In večrajšnji »Piccolo« prinaša dolg članek, v katerem se prof. Zernitz — ki je spisal članek — zgraža nad tem resnično žalostnim dejstvom. Prof. Zernitz pravi: »Nepobitno pedagoško načelo je, da treba otroke katere si bodi narodnosti poučevati v njih materinem jeziku. Izven izrednih slučajev, ko je to nemožno (n. pr. če italijanska družina prebiva v Berlinu, ali nemško v Rimu itd.) je temu načelu nasprotno ravnanje graje vredno in se kaj kmalu samo kaznuje s škodo, ki jo imajo otroci...« — Da, prof. Zernitz ima popolnoma prav. Otroci, ki morajo poslušati učitelja, ki jih poučuje v njim tujem jeziku, imajo od tega poučevanja le škodo, pa naj bodo otroci italijanski ali pa slovenski. A »Piccolo«, ki se nad takim počenjanjem zgraža, naj pomisli, da stranka, katere glasilo je on, zagreša ravno tak greh nad nami, nad našimi slovenskimi otroci, ki morajo poslušati učitelja, ko jih poučuje v nemškem ali pa v laškem, a na vsak način v njim tujem jeziku.

— Iz sodne službe. Primorsko višje deželno sodišče je imenovalo pravnega praktikanta Antona Buzoliča za avskultanta.

— Iz železniške službe. Za uradniške aspirante so imenovani volonterji: Rudolf Vidic na postaji Prvačina, Gabrijel Kumar na postaji Volčjadraga, Ivan pl. Wavra na postaji Hernelje - Kozina, Ivan Berberovič na postaji Rocol, Rudolf Horak na postaji Lesce. Premešeni so: Mihael Rožanc, uradniški aspirant, iz Novega mesta v Lesce, Ivan Walland, uradniški aspirant, iz Jesenice v Trst drž. železnica, Vilibald Stary, uradniški aspirant z Rocola na Jesenice, Josip Mison, uradniški aspirant, iz Vodnjana v Lesce, Josip Korosec, uradniški aspirant, iz Hernelje Kozine k direkcijemskemu oddelku 7, Edgar Dittrich, uradniški aspirant, iz Gorice k Sv. Luciji - Tolmin. Na novo sta vstopila: Edvard Repovš, kot volonter v Podnartu-Kropi in Josip Petrič kot volonter v Rocolu.

— Hinavstvo naših klerikalcev. V vseh mogočih varijacijah je začel »Slovenec« boj proti magistratu glede na splošno draginjo, ki je nastala ne le v Ljubljani, temveč povsod. Pri tem seveda mu ni za korist ljubljanskega prebivalstva, ampak le za svoje umazane strankarske namene. Le tako si je mogoče razložiti, da Trnovce in Krakovčane ščuje proti mestnemu magistratu in županu po eni strani, po drugi pa njihovo neopravičeno zvišanje cen za zelenjavo na ljubljanskem trgu jemlje v zaščito. Ljubljancani bodo pač dobro vedeli soditi, koliko je »Slovenec« in pa ljudem, ki stoje za njim v resnici do obrambe koristi širokih plasti prebivalstva. Hinavstvo vse in povsod, to bi se lahko reklo o raznih maziljenih in nemaziljenih sotrudnikih okoli našega klerikalnega dnevnika.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala na večeršnjem zletu v Tržiču ga. Zakotnikova, soproga župana iz Zgornje Šiške, okoli 35 K in še sama dodala toliko, da je izročila navzočemu družbenemu tajniku g. župniku Beretu 40 K. Gosp. Berce s svojim govorom na veselici ni delal nobene reklame za družbo, ampak govoril za skupno medsebojno delovanje vseh narodnih društev, vendar se se v prid naše šolske družbe je prodajati Polakove razglednice in se nabiral denar.

Maturanti o. kr. učiteljskega v Ljubljani iz l. 1883. imajo svoj stanek dne 3. avgusta v Ljubljani. Zbirališče v hotelu »Južni kolodvor« ob 3. popoldne.

Shod za dnevni pouk za vajence. Včeraj je sklical podružnica zveze kovinarjev javen shod s dnevnim redom: »Rasmere vajencev v Ljubljani in obrtnonadaljevalne šole.« Vrhil se je shod v gostilni g. Frana Poeka v Florijanskih ulicah št. 6.

Poročevalec g. Berdajs je obrazložil rasmere vajencev. Kovinarska zadruga mojstrov, ki ji je na čelu g. pasar Kregar, je l. 1903 protestirala celo proti sklepu šolskega sveta, ki je hotel uvesti popoldanske poučne ure, in sicer ob sredah in sobotah. Sprejeta je bila sledeča resolucija: Pozivlja se slavni šolski svet ponovno, kakor je že sklenil leta 1903 jako pametno odredbo, da se namreč prestavi večerni pouk obrtnonadaljevalne šole na popoldanske ure, med dnevnim časom, — ampak dodatno, da se opusti popolnoma nedeljsko poučevanje. Ta sklep, ki odgovarja v polnem obsegu humanitarnosti in duhu časa — pa ni bil vseh ljubljanskih kovinarskih zadrugi mojstrov in je deželna vlada omenjeni sklep šolskega sveta ovrgla. Shod pozivlja šolski svet, da se postavi na svojo prvotno stališče.

Napad. V noči od sobote na nedeljo so neki tukajšnji Nemci napadli v »Zvezdi« trgovskega sotrudnika g. Obilčnika brez vsakega poviča. Vzrok je samo to, ker je g. Obilčnik zavezen Slovenec. Škoda, da napadalec ni bilo mogoče spoznati, ker so jo po napadu takoj odkurili. Ali bo proti nemški drhali res treba napeti druge strune, da bo enkrat dala mir?

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljani je dovolilo o. kr. pravosodno ministrstvo enkratno podporo 7000 K. — Istimu društvu je vpsal g. dr. M. Piro, odvetnik v Ljubljani, na podstavi neke kazenske poravnave 10 K.

Slovenski abiturijenti, ki želijo vstopiti k južni železnici, naj vpošljejo tozadevne prošnje takoj na prometni urad (Verkehrs-Direkt. der k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft) Zvedeli smo iz zanesljivega vira, da bi južna železnica rada sprejela slovenske prosilce, ako bi jih imela! Na noge torej, dokler je čas!

Absolventje štirih razredov srednjih šol dobe lahko mesta poštinih ofcijantov pri dunajskem poštnem ravnatelstvu, kjer bodo sprejeli v najkrajšem času do 200 novih moči. Dobe takoj nekaj plače in imajo upanje po 6-7 službenih letih postati poštini asistentje.

Učiteljstvo okraja ljubljanska okolica, naj se zbere v soboto 1. avgusta ob 2. pop. v »Narodnem domu«.

Umrlj je v nedeljo v Litiji sodni pristav gosp. Miroslav Nerat. Znan je bil širom slovenske domovine kot izborni muzikus. Mati Slovenija je izgubila z njim zvestega sina.

Iz Postojne se nam poroča, da dosluženi vojniki jubilejne slavnosti ne bodo obhajali dne 9. avgusta skupno s požarno brambo, temveč samostojno in popolnoma vojaško dne 22. in 23. avgusta. To na vednost dosluženi vojakom. Zajedno praznovala se bode 30letnica bosanske okupacije.

To so možje! Bralno društvo Sv. Križ na Murskem polju je v nedeljo krščanski socialni zvezi v Škofji Loki poslalo brzojavni pozdrav s sledečim naslovom: »Slov. krščanski socialna zveza v Bischoflack«. Prava sramota za »slovensko« bralno društvo, da ne ve slovenskega imena za Bischoflack; ali morda mislijo pri Sv. Križu na Murskem polju, da je »Bischoflack« kakšen Luegerjev dunajski krščanski socialni Bezirk? Potem se ne sme čuditi, če naši nasprotniki Nemci in nemčurji dosledno nemška krajevna imena rabijo za popolnoma slovenske kraje.

Izobrazevalno društvo v Sežani je poslalo družbi sv. Cirila in Metoda 2 K, ker se je v »Slov. Narod« — kakor vsem drugim narodnim društvom! — brezplačno objavila notica o njegovi prireditvi. To je prvo slovensko društvo, ki je iz tega namena darovalo naši šolski družbi

Semenj na Veliki Loki. Velikanski vlak, broječ 48 vagonov, se je pomikal v soboto iz Velike Loke proti Ljubljani. V 31 vagonih je bilo naloženih 380 glav: 17 bikov, 219 volov, 40 krav in telic, 40 telet in 53 ovac. Koliko parov so pa odpeljali proti Litiji in drugih krajih, deloma bodo še med tednom nalagali. Samo lepe, debele, pitane goveje živine so nagali skupaj okrog 1200, celo konj je bilo nad 200. Tuji so pobrali vse, kar se je le kupiti dalo. Ljudstva se je kar trlo med stojnicami in gotovo so bili s tem dnevom razen kmetovalcev, tudi obrtniki, trgovci in gostilničarji prav zadovoljni. Tako se je Vel. Loka, kakor vsako leto, tudi letos ponesla s prav živahno kupčijo in pokazala, da po živinoreji sloveči temeniški dolini niti obhutna suša ni mogla do živga. Pričakujemo, da bo o. kr. deželna vlada upoštevala opravičeno prošnjo in dovolila na Veliki Loki ustanovitev štirih novih, gotovo potrebnih in kmetu koristnih sejmov. Živahne kupčije je pričakovati tudi v St. Lovrenču dne 10. avgusta.

Stare medalje je plačal v Zagrebu hlapec Vokoslav Bunčič

kmetu hrške. Kmet je mislil, da mu je kupec dal goldinar in odšel nazaj, kolikor je šlo iz goldinarja. Ko je pa kmet „denar“ natančneje pogledal, se mu ni zdel pravi, a Buncič je zatrdal, da je „najnovejšega izdelka“. Prišedši stražnik tudi ni verjel, da je pravi denar, zato je Bunciča vzel seboj.

Nesreča na brodu v Tacnu. Včeraj zjutraj so se peljali romarji na Skaručno in dospeli okoli 4 ure do broda v Tacnu. Ko je voznik zapeljal voz z romarji na brod, sta za vozom stali 58letna Cecilija N., po domače Lozarca iz Grabna pri Dobrovi in 14letna Nežika Plečnikova iz Brezja pri Dobrovi št. 47. Ko sta menda, (tako domnevajo romarji, a pozitivna pa baje nihče ne ve) hoteli iti že proti sredi Save na voz, sta padli v vodo. Deklica je izginila takoj pod vodo, Lozarca pa se je par minut borila s smrtjo in obupno klicala na pomoč, potem pa izginila za deklico med valovi. Lozarco so, kolikor je nam znano, včeraj dopoldne potegnili iz vode blizu Gameljnov, Plečnikove pa baje še niso našli. Karakteristično je pri nesreči, da nikomur izmed romarjev ni srce utripnilo, da bi skušal ponesrečenki rešiti in celo brodar je plovil svoj „flos“ za „bele zeksarje“ do kraja, mesto da dal kakšno pomoč nesrečnim žrtvama. Ko so prišli na drugo stran, to je levo, Save, so romarji nekoliko časa šli ob vodi, potem se pa odpejali na Skaručno. Še celo deklinčna lastna mati se ni dalje brigala za ponesrečeno hčerko, ampak jo je vest gnala na božjo pot na Skaručno. Nesreča nikjer ne praznuje, pa naj si bode pri lovcu, turistu ali pa pri božjepotniku.

Nemčurstvo na Posavju. V soboto je bil v Klečah pogreb umrlega mestnega mašinista. Pogreba se je udeležilo tudi veteransko društvo na Ježici, katero je vodil kot major znani gostilničar Avšič. Udeležniki pogreba so se kar spogledovali čuvši — nemško komando. Zapazilo se je to toliko bolj, ker ima gasilno društvo, ki se je tudi udeležilo pogreba, slovensko velenje.

Pepel je nesla v škafo domov iz pekarnice v Gradišču ob Soči 14letna A. Perini. Ker je pihal veter, je pokrila pepel s predpasnikom. Ali v pepelu je bil še ogenj, ki je prijel predpasnik, na kar se je unela deklici še druga obleka. Ko je bila že blizu doma, so jej priskočili nekateri na pomoč ter jo prenesli v hišo. Deklica je hudo ožgana na raznih delih telesa. Težko, če okreva.

Državna subvencija. Mlekarska zadruga v Zireh je dobila 500 kron državne podpore, ravno tako pa tudi ona v Spodnjem Brezniku.

Gad je piti 26letno A. Vovk v Klanou v Istri, ko je žela.

Petrolej so našli baje v Derišu v Dalmaciji.

Sokolski zlet v Trzinu je včeraj uspel nad vse sijajno. Navzoča so bila večinoma vsa gorenjska sokolska društva. Iz Ljubljane in Šiške se je pripeljalo okoli 50 Sokolov kot deputacije tukajšnjih sokolskih društev. Vseh Sokolov je bilo nad 300. Navdušenost je bila velikanska. Obširno poročilo nam je objavljeno.

Smrten padec. V Konjicah je 68letna preužitkarica Terezija Kotnik padla s prvega nadstropja in se pri tem ubila.

Železniška nesreča. Na Pragerskem je zadel stroj brzovlaka v osebni vlak. Voz, v katerega je zadel, je poškodovan, več oseb pa lahko ranjenih. Dve ženski sta dobili baje težke notranje poškodbe.

Grozde se že prodaja na tukajšnjem trgu od petka naprej. Kilogram stane 1 K 60 v.

Požar. Včeraj opoldne je gorelo v vasi Bukovica pri Vodicoh. Požar je uničil nlev in škedenj. Škoda je precejšnja.

Hradeckega most — tudi čevljarski ali železni most imenovan — je radi asfaltovanja dne 27., 28 in 29. t. m. za vozni promet zaprt.

Matura na celjski gimnaziji se je vršila od 20. do 25. julija. Delalo jo je 56 kandidatov; trije se k ustni maturi niso pripravili, ker semestralno niso uspeli. Napravilo je izpite 55 maturantov, med temi 8 z dlako. Propal je en kandidat (Slovenec) na pol leta. Aprobovani so nastopni slovenski abiturientje: Vladimir Brezovnik, Franjo Časl, Anton Čučko, Franjo Dvornik, Anton Farčnik, Ivan Groznik, Franjo Gril (z odliko), Josip Majcen, Franjo Hrašovec, Jurij Korent (z odliko), Josip Majcen, Franjo Polak (z odliko), Karel Piliš, Friderek Schindinger, Anton Suhač, Josip Šušterič, Milan Šlander, Josip Šmid, Ivan Tratnik, Albert Visjak, Franjo Zorer, Anton Zupanič, Franjo Žekar in Ciril Žižek.

Seriški mestni svet je sklenil v seji v soboto postaviti v spomin cesarjeve 60letnice zavetišče za zapuščene otroke ter je votiral v ta na-

men 30.000 K. — V goriškem mestnem svetu pa je vedno nekaj gonje proti Slovincem. Na koncu se je oglasil dr. Pinavdič ter se je pritoževal radi pretepotov in okosovov, katere po njegovem mnenju zagrešujejo v Gorico došli dragonci. Med dragonci je namreč večina Slovincov. Da so dragonci živi fantje, se raume samo po sebi. Razume se pa tudi gonja proti njim od laške strani. Kakor hitro so zavohali Lahi, da so dragonci Slovinci, pa so jih začeli preganjati. Pričujejo se, da bo vojaška oblast znala prav ceniti pritožbe goriškega mestnega sveta.

Napredujemo! Iz Celja se nam piše dne 23. julija: Sedaj imamo v našem mestecu tudi stražo za — trgovine! Posebni čuvaji — pet jih je do danes — imajo nalogo, da po noči stražijo prodajalnice večjih naših trgovcev t. j. oni imajo preprečiti, da bi se tu učinil kak vlom. — Potem pa naj še kdo reče, da v Celju ne — napredujemo!

Katoliško izobraževalno društvo v Celju, tako se nam piše od onod, je srečno preminilo, ni ga več! Tudi slična klerikalna družba med delavci oinkarne v Gabrjih pri Celju že davno hira ter bode kmalu dočakala smrt. — Celjski vikar J. Gorišek, stvaritelj teh društev, pač nima sreče pri svojih snovitvah. Milujemo!

Duhovniške vesti. Piše se nam iz dolnega Štajerja: Nedavno je prinesla celjska „Domovina“ vest, da pride znani pater — pardon! — dr. Korošec za dekana v Šmarje pri Jelšah. Mi pa vemo iz verodostojnega vira, da se Korošec resno poteguje za dekanijo v Ljutomeru. Korošec je zdaj persona grata pri škofu dr. Napotniku, čas je torej treba izkoristiti ter se oskrbeti za bodočnost; kajti sicer bi se utegnili pripetiti, da Korošec, ki je danes še poslanec, ostane vedno le kaplan brez „portfeja“... Ljutomerski dekan „nemško“ pobarvani Dav. Jurkovič, pride baje za prošta v Ptuj mestu nemčurškega Fleoka, ki ide v zasluženi pokoj. Za nadžupnijo v Šmarju pri Jelšah pa se marno poteguje polzelski župnik Atteneder, katerega si je pošteno privoščil dopisnik iz savinske doline v 168. številki cenjenega vašega lista.

Slovenski duhovniki hodijo v celjski „Deutsches Haus“, tako se nam poroča, v novejem času — prenočevati! To je tista naša duhovščina, ki se vedno tolikanj štali s svojo narodnostjo. Škandal!

Trgovina z dekleti. Trst je dandanes veliko trgovsko središče; vendar je pa gotovo vsakemu poštenemu Tržačanu resnično žal, da je mogla v Trstu uspevati sramotna trgovina z — dekleti. Tržaška policija je prišla — kakor se zdi — na sled osebam, ki so se v širjem obsegu bavile s to trgovino. Govori se o predstoječih aretovanjih. — Minolega četrtka zvečer sta dva policijska agenta aretovala nekega človeka, ko je neko mlado, jako lepo in elegantno oblečeno žensko vodil v staro mesto. Agenti sta ga ustavila in aretovala, ker sta ga videla prej v neki gostilni in potem v neki kavarni, ker sta se — on in ženska — prepirala, kakor bi se ona česa branila, na kar jo je on nagovarjal. Ko sta ga detektiva vprašala, kdo da je on in kdo ženska ter od kje da sta in kam gresta, je bil on takoj v zadregi z odgovorom. Dejal je najprej, da je gospodična njegova sestrična, ter da jo je privedel v Trst k sorodnikom. Na vprašanje od kje da sta, je rekel, da z Reke. A malo za tem je rekel, da je gospodično slučajno spoznal v vlakcu, ko se je vozil iz Vidma v Trst. No, na policiji se je dognalo, da je nameraval deklino proti njeni volji odvesti v neko tolerančno hišo v ulici delle Bechoherie. — Naš tržaški dopisnik, ki dobro pozna tržaškega tajnika „Avstrijske zveze proti trgovini z dekleti“ stavlja mu sledeče vprašanje: Vi, gospod Mario Rustia, ali veste, od kod in na kak način dobiva lastnica tolerančne hiše v ulici delle Bechoherie dekleta? Če tega ne veste, dasiravno ste v tej hiši kakor doma, potem niste sposobni za tajnika zveze proti trgovini z dekleti. Če pa to veste... no, potem ste pa še manj sposobni za to!

Nesreča. Josip Dobrota, 19 let star, rojen v Kemptnu, pristojen v Ljubljano, je delavec v papirnici v Solkanu. Pri delu ga je prijel stroj za desno roko ter mu jo zvil in rnil, da se je onesvestil, na kar so ga prenesli v goriško bolnišnico.

Bikoberba. Hektor Tiberius je imel včeraj popoldne predstavo na prostoru stare bolnišnice ob Dunajski cesti. Močan je res. Debele železne verige je raztrgal s napetjem prsi, 25 ljudi je skupaj vzdignil, 4 voli se pa niso mogli premakniti z mesta, ko jih je držal vkup, dasi so potegnili sicer 130 stotov. Bikoberbe pa spet ni bilo, ker je dež smočil tla in travo in drselo ter bi se bil bikoberilec lahko ponesrečil pri divjem biku.

Kinematograf „The Royal Wonder Studio“ je vsled svojih lepih slik zelo priljubljena sala za občinstvo, ki ga poseba vedno v mnogem številu. Danes in jutri je nov vsopred, med tem tudi jubilejski poklonitveni sprevid na Dunaju.

V kinematografu „Edison“ in „The Elite Biograph“ se vidi do vtetotega petka cesarjski jubilejski poklonitveni sprevid na Dunaju brez sivižanja navadnih oen.

Nesreči. Ko je v soboto zvečer vozil ob 3/4 9. gorenjski vlak čez prelaz na Dunajski cesti proti postaji in je krojaški mojster Jožef Globelnik pogledal iz voza skozi okno, so se odprla vrata, Globelnik pa je omahnil in padel iz voza med dva premikača ter se pri tem na glavi in rokah znatno poškodoval. Sreča je le bila, da ni prišel pod kolesa. Globelnik pravi, da vrata niso bila dobro zapahnjena, sprevidnik pa trdi nasprotno. — Istega večera je prišel ob polu 12. sprevidnik Jož. Drinovec iz Trsta obiskat na Marije Terezije cesto št. 6 svojo na smrt bolno ženo, s katero ne živi skupaj in je s I. nadstropja padel po stopnicah ter se na glavi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

»Gliha skup štrih«, pravi pogovor in ta se je zopet uresničil pretekli teden. Ko sta prišla v neko gostilno v Mostah skupaj 36letna, že 19krat predkaznovana v Postojno pristojna Frančiška Čelanova in že 17krat predkaznovani vagant Jožef Volbank, ki je šele prestal 3letno kazen in se povrnil iz prisilne delavnice, sta se začela spominjati svojega predživljenja in tega grenkosti sladila z nektarjem toliko časa, da se ga je bil možu popolnoma navlekel. Francka pa ni imela usmiljenja niti s svojim sovrstnikom, ampak ji je smuknila roka v njegov žep in običal je v nji tolar za pet kron. Ko se je tovariš potem prebudil, jo je dobro nakrišpal in ker ni dobil denarja nazaj, Francka jo je potegnila pa v mesto, je zadevo ovadil policiji, ki je Čelanovo izsledila in aretovala. Pri sodišču se bode morala zagovarjati poleg tatvine tudi zaradi prepovedanega povratka v Ljubljano.

Izgubljeno in najdeno. Krojač Jakob Novak je izgubil srebrno žensko uro s kratko verižico. — Šolska učenka Ana Jankovičeva je našla manjšo vsoto denarja in ga oddala pri magistratu. — Na južnem koldvoru je bil izgubljen, oziroma najden dežnik, ovratnik, ovratnica, ženska jopica, kovčeg z obleko, vojaške rokavice, manšete z gumbi in zavitek belježnikov. — Vdova ga. Marija Hernova je našla zlato brožo z granati. — Gdč. Franja Westrova je dobila svojo zapestnico nazaj. — G. Peter Majaron je našel usnjato ročno torbico. — Marija Mihlerjeva je našla denarnico z manjšo vsoto denarja. — Gdč. Hilberta Roženova je našla denarnico s srednjo vsoto denarja.

Drobne novice.

— Radi veleizdaje so v Kielu na Nemškem zaprli več trgovcev. Aretovanci so prodali važne dokumente, tičeče se nemške mornarice, Angliji.

— Gozdarja Weberja v Murnavu na Bavarskem so napadli divji loveci in ga do smrti mučili. Mrtvo truplo je ležalo štiri tedne v gozdu, ne da bi je kdo našel.

— V vojaško taborišče v Goeteborgu je vdarila strela in ubila tri vojake. Poškodovanih je nad 100 vojakov.

— Izobčen jezuit. Jezuit Bertoli, propovednik v Piacenci, odličan sotrudnik katoliškega lista »Civilita catholica«, je izobčen iz cerkve, ker ni hotel prekičati svojih modernističnih nazorov.

— Avtomobilski promet Kotor-Cetinje. Črnogorska vlada je podelila za 15 let monopol avtomobilskega prometa med Kotorom in Cetinjem in sploh po Črni gori trvdki Laurin & Klement v Mladi Boleslavi.

Razne stvari.

* Skrbite za zobe! Zobje so stebri vašega življenja, varuhi vašega zdravlja, zatorej skrbite zanje. Varujte se treti z njimi orehe, lešnike, grizti trde stvari. Ne jejite prevročih jedi, ne pijte premrzlih pijač; eno kakor drugo je za zobe kakor dinamit za skalo. Ne bečajte v zobe s šivankami, ampak poslušajte se samo lesenih zobobrebcev. Čistite pridno zobe! Zjutraj in zvečer jih odrgnite s krtačico in kakim dobrim zobnim prahom ali kremom. Akó je dobil zob luknjo, pojdite takoj k zobozdravniku, da ga plombira. Vsak izgubljeni zob pomeni toliko in toliko dni življenja manj.

* Prosevanje nežne človeške rastline. Malo dete so premnogokrat prisposodili mladi nežni rastlini, katero mora vrtnar pričetkoma varovati pred vročino in mrazom, pred bur-

jo in vremenom, skrbno vsak dan negovati, zalivati in čistiti, oskrbeti s hranljivo zemljo, ako hoče, da mu uspeva. Ta primera je v istini jako na mestu. Nežno človeško rastlino, malega deteta, res ne goji vrtnar pač pa vrtnarica, katera dan za dnevom ne misli na drugo, dego na prosep ljubega bitja. Za nežno človeško rastlino je stara, skromna, neumetniška Nestléjeva otroška moka poplemenitena oblika ljudskega močnika iz mleka in dvopeciva, gotovo najboljša hrana, ki zajamci nje uspevanje najsigurnejše. 2297

Književnost.

— Vier Novellen aus dem süd-slavischen Leben. Založil Ign. Granitz v Zagrebu. Cena 1 K. Preložil je te novele Ivan Souvan. Posebno pozornost zasluži novela »Proletaric« pred kratkim umrlega Kozarca, ki podaja v kulturnogodovinskem oziru uprav neprecenljivo sliko iz življenja na deželi v Slavoniji, trpko kritiko gotovih razmer, ki so se po vplivu večinoma tujih elementov razvile v teh krajih in so domačemu ljudstvu v veliko nevarnost. V noveli »Stara slika« opisuje Savič zakonsko dramo, dočim je njegova novela »Dvojčki« polna presrečnega humorja. Pravi biser srbske novelistike je vaška povest »Danes je spet prišel...«, ki jo je spisal Adamov.

— »Brodkovski odvetnik«, novi roman, ki ga je pravkar izdala »Narodna založba«, stane 1 K 50 v, s pošto 10 v več.

Vse tu naznanjene knjige in listi se dobivajo v »Narodni knjigar-nici« na Jurčičevem trgu št. 3.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Pretepi. Rogač France, posestnika sin, in Janez Dežman, delavec sta oborožena — eden s kolom, drugi z gnojnimi vilami — na Lancovem napadla hlapca Andreja Tomana in Franceta Tavčarja, tesarskega pomočnika, pri vaškem znamenju. Tomanu je bila vsled udara vtisnjena lobanja. Vzrok tepeža je bil prepir v Mulejevi gostilni. Rogač je bil obsojen na 5 mesecev, Dežman na 4 mesece težke ječe.

Čevljar Luka Kočar se je pred Mrakovo gostilno v Št. jurški gori sprijel z Janezom Prešernom, posestnika sinom, zaradi tega, ker ga je slednji preje z bičem po glavi udaril, da je krvavel. Kočar se je hotel s kolom braniti, ker ga pa ni našel, je z odprtim nožem Prešerna večkrat sunil. Obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe, vrh temu da mora še plačati Prešernu za bolečine 400 K in na odhodu zaslužka 200 K.

Prepir zaradi strešnega stola je nastal med Janezom Kalanom in Janezom Gabrom v Vehovci krčmi. Med večnimi duri sta se sprijela in tako ruvata, da je Gabru odletel klobuk. Kalan ga je pobral in iz njega krivca raztrgal. Ker Kalan vsled pijanosti le ni odnehal, ga je Gaber trikrat z nožem sunil. Obsojen je bil na 4 mesece težke ječe.

Nasilen zidar. Neki večer je prišel mestni stražnik v Angelovo gostilno v Ljubljani, da bi napravil mir med razgrajajočimi gosti. And. Stefančič, zidar, ga je takoj z laško kletvijo nahrulil, češ, da nima tu ničesar opraviti. Kasneje je bil pa Stefančič na ulici zaradi nočnega razgrajanja aretovan. Temu pozivu se obdolženec ni maral pokoriti, temveč je bil okoli sebe, pri tem pa stražnika z neko trdo rečjo zadel na roko, da mu je takoj otekla. Stefančič, ki skuša vse utajiti, je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe.

Deček ga je izdal. Vaelav Držaj, 13letni dijak, je videl, kako je Hinko Jerman, knjigovez, v Trebarjevi prodajalni v Ljubljani izmaknil 4 pare čevljev, in o tem obvestil stražnika. Jerman je pred stražnikom pobegnul ter vrgel na Sv. Petra cesti ukradene čevlje od sebe, na to pa skočil v stanovanje svoje matere, kjer ga je stražnik prijel. Jerman je bil, ker ima že več tatvin na svoji vesti, obsojen na 7 mesecev težke ječe.

Kurji boj. France Sušnik, posestnik v Mekinjah, je odpovedal Francetu Košniku stanovanje. Vsled tega je prišlo med njima do prepira in končno do pretepa, tekem katerega je Sušnik svojega nasprotnika Košnika tako po obrazu opraskal, da mu je na levem očesu z nohtom prerezal roženico. Zagovarja se, da ta poškodba ne izvira od njega, marveč da je Košnika pred dvema mesecema njegova žena ravno po tem očesu udarila. Zdravnika zvedenca pa odločno izrekata, da ta trditev ni resnična, ker je rana sveža ne pa zastarela. Obsojen je bil na 4 mesece ječe.

Dva zrela ptička. Pri Kunstlju v Kranju je za hlapca služil Anton

Belc. Nekoč je prišel k njemu na obisk že večkrat zaradi tatvine predkaznovani Tine Rajgelj, mesarski pomočnik. Ker nista imela za pijačo, sklenila sta gospodarju izmakniti vrečo ovsu in ga prodati. Rečeno storjeno. Ukradeni oves je odnesel Rajgelj in ga spravil v denar. Rajgelj odločno taji, da bi se bil on udeležil tatvine, med tem ko Belc vse odkrito priznava. Hlapec Belc je bil obsojen na 7 mesecev, Rajgelj pa na 6 mesecev težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pretep v turškem poslanstvu v Belgradu

Belgrad, 27. julija. V tukajšnjem turškem poslanstvu se je prigodil velik škandal. Poslaniški tajnik Šaki-bej je zahteval od poslanika Feti-paše, naj mu da denarja, češ da nima niti 5 novcev v žepu. Feti-paša mu denarja ni hotel dati, češ da je blagajna prazna. Ko je Šaki-bej zahteval, naj mu paša da plačo iz svojega žepa, in ko je poslanik tudi to odklonil, se je tajnik dejansko lotil paše. Prišlo je do ljutega pretepa, ki so mu napravili konec šele poslaniški uslužbenci, ki so Šaki-beja vrgli na ulico. Iz tega dogodka je nastala vest, da je prišlo do ostrega konflikta med Feti-pašo in njegovim sekretarjem radi tega, ker je Šaki-bej mladoturškega mišljenja, kar pa ni res.

Povratek anatolskih polkov v Azijo.

Solon, 27. julija. Vojaška uprava je ukrenila, da se imajo polki, ki so se poslali semkaj iz Anatolije, da vduše upor v Makedoniji, takoj zopet vrniti v Azijo.

Policija na Turškem brez vpliva.

Carigrad, 27. julija. Policija, ki je bila preje vsegamogočna, je zgubila sedaj svojo moč in veljavo. Veliki vezir Said paša je črtal ves kredit za tajno policijo in je dal odpustiti veliko število policijskih uradnikov.

Amnestija in cenzura.

Carigrad, 27. julija. Irade o amnestiji političnih zločincev in o odpravi cenzure in tajne policije je izdan in bil dostavljen dotičnim ministrstvom. Irade se javno razglasi najbrže že danes.

Slavnosti v Carigradu.

Carigrad, 27. julija. Včeraj je bilo tu nebroj shodov in slavnostnih sprevodov v proslavo zopetne uvedbe ustave. Slavnosti, ki se jih je udeležilo na tisoče ljudstva, so trajale do 3. zjutraj. Ljudstvo je prirejalo navdušene ovacije nekaterim dostojanstvenikom, ki veljajo za liberalne.

Trik Turčije.

Berolin, 27. julija. V tukajšnjih diplomatskih krogih vlada splošno prepričanje, da je Turčija uvedla ustavo zgolj v ta namen, da prepreči angleško-ruske reforme.

Rusija vztraja pri reformem predlogu.

Rim, 27. julija. Ruski poslanik grof Muravjev je danes notificiral italijanski vladi angleško-ruski reformni predlog glede Makedonije. Italijanska vlada je predlog odobrila.

Zopet zagoneten zločin v Trstu.

Trst 27. julija. Danes zjutraj ob šestih je neki težak lovil ob obali della Sanità takozvane morske pajke. Toda mesto morskega pajka je potegnil iz morja precej velik bel omot, na katerem je bil pritrjen 3 kg težak kamen; v omotu je bilo zavito nekaj trgeda. Ko je omot — servieto in papir — odvil, je strahoma zapazil, da ima pred sabo še skoro krvavečo glavo mlade ženske, ki je bila vsa povita z žico. Konstatiralo se je, da je glava 28—32letne črnolase ženske, ki ji je bila odsekana gladko z enim mahom. Policija je najprej sodila, da je najdena glava neke prostitutke iz zloglasne hiše št. 7 via Solitario. Sli so vprašat v dotično hišo in izvedeli, da je dotična dekle odšla iz Trsta že v soboto. Osebe, ki so jo poznale, trde, da najdena glava ni dotične prostitutke. Trupla še niso našli.

6. september ali nedelja pred Malim šmarnom letos ???

Kufeke
Prve avtorite, domače in tuje pripočajo otroško moko „Kufeke“ kot najboljšo hrano za odrasle in otroke.
Zoper bruhanje, driske in črevesne katarrhe.
„Der Säugling“, jako poučna knjiga se dobi brezplačno v prodajalnah ali pa pri Kufekeju, Dunaj 1. 2647-2

